

380ο.ΘΕΜΑ

Δίνεται η συνάρτηση $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} για την οποία ισχύουν

- f' συνεχής στο $x_0 = 0$ και $f'(0) > -1$
- $f'(x)f^3(x) + x^2f(x) = 2x^3$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$
- $f'(x) \neq 0$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$

(ε 1) Να αποδείξετε ότι η εξίσωση $f(x) = 0$ έχει μοναδική ρίζα

(ε 2) Να υπολογίσετε την τιμή της f' στο $x_0 = 0$

(ε 3) Να μελετήσετε ως προς τη μονοτονία τη συνάρτηση f

(ε 4) Να μελετήσετε το πρόσημο της συνάρτησης f

(ε 5) Αν επιπλέον ισχύει $f(x) \geq x$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$, τότε να βρείτε τον τύπο της συνάρτησης f

ενδεικτική απάντηση

(ε 1) Να αποδείξετε ότι η εξίσωση $f(x) = 0$ έχει μοναδική ρίζα

Από (1) $\stackrel{x=0}{\Rightarrow} f^3(0)f'(0) = 0 \stackrel{f'(x) \neq 0}{\Rightarrow} f(0) = 0$. Έστω $\rho \in \mathbb{R} - \{0\}$, ώστε

$f(\rho) = 0 \stackrel{x=\rho}{\underset{(1)}{\Rightarrow}} 2\rho^3 = 0 \Rightarrow \rho = 0$, άτοπο. Άρα η $x = 0$ μοναδική ρίζα

ή

$f(\rho) = 0 = f(0) \stackrel{\text{Rolle}}{\Rightarrow} f'(\xi) = 0$, άτοπο Άρα η $x = 0$ μοναδική ρίζα

Οπότε η f διατηρεί σταθερό πρόσημο σε κάθε ένα από τα διαστήματα $\Delta 1 = (-\infty, 0)$ και $\Delta 2 = (0, +\infty)$

(ε 2) Να υπολογίσετε την τιμή της f' στο $x_0 = 0$

$$f'(x)f^3(x) + x^2f(x) = 2x^3 \stackrel{x \neq 0}{\Rightarrow} f'(x) = 2\left(\frac{x}{f(x)}\right)^3 - \frac{x}{f(x)}$$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{2x}{f(x)} \stackrel{\text{dlh}}{=} \frac{2}{f'(0)}, \text{ και } \lim_{x \rightarrow 0} f'(x) = \lim_{x \rightarrow 0} \left[2\left(\frac{x}{f(x)}\right)^3 - \frac{x}{f(x)} \right]$$

$$f' \text{ συνεχής στο } x_0 = 0 \Rightarrow f'(0) = \frac{2}{[f'(0)]^3} - \frac{1}{f'(0)} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow (f'(0))^4 + (f'(0))^2 - 2 = 0$$

$$\Rightarrow (f'(0) - 1)[(f'(0))^3 + (f'(0))^2 + f'(0) + 2] = 0$$

$$\Rightarrow f'(0) = 1 \text{ ή } (f'(0))^3 + (f'(0))^2 + f'(0) + 2 = 0$$

$$\text{Έστω } (f'(0))^3 + (f'(0))^2 + f'(0) + 2 = 0$$

Θεωρούμε συνάρτηση g , με $g(x) = x^3 + x^2 + x + 2$, $g(f'(0)) = 0$

$g(-2) = -4$ και $g(-1) = 1$, $g(-2)g(-1) < 0$, οπότε από το θεώρημα

Bolzano υπάρχει $\rho \in (-2, -1)$, ώστε $g(f'(0)) = 0 = g(\rho)$

$g'(x) = 3x^2 + x + 1 > 0 \Rightarrow g \nearrow$, ρ μοναδικό και $g(f'(0)) = 0 = g(\rho)$

Άρα $f'(0) = \rho \in (-2, -1)$, άτοπο, οπότε $f'(0) = 1$

(ε 3) Να μελετήσετε ως προς τη μονοτονία τη συνάρτηση f

$f'(0)=1$, f' συνεχής στο \mathbb{R} , $f'(x) \neq 0$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$
 Άρα διατηρεί σταθερό πρόσημο στο \mathbb{R} , οπότε $f'(x) > 0$
 άρα η f είναι γνησίως αύξουσα στο \mathbb{R}

(ε 4) Να μελετήσετε το πρόσημο της συνάρτησης f

Με $x > 0 \Rightarrow f(x) > 0$, ενώ με $x < 0 \Rightarrow f(x) < 0$

(ε 5) Αν $f(x) \geq x$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$, τότε να βρείτε τον τύπο της συνάρτησης f

$$f'(x)f^3(x) + x^2f(x) = 2x^3 \stackrel{x \neq 0}{\Rightarrow} f'(x) = 2\left(\frac{x}{f(x)}\right)^3 - \left(\frac{x}{f(x)}\right)^2 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow f'(x) - 1 = \left(\frac{x}{f(x)}\right)^3 - 1 + \left(\frac{x}{f(x)}\right)^2 \left(\frac{x}{f(x)} - 1\right)$$

$$\Rightarrow f'(x) - 1 = \left(\frac{x}{f(x)} - 1\right) \left[2\left(\frac{x}{f(x)}\right)^2 + \frac{x}{f(x)} + 1 \right] \text{ όμως για κάθε } x \in \mathbb{R}$$

$$2\left(\frac{x}{f(x)}\right)^2 + \frac{x}{f(x)} + 1 > 0$$

Είναι $f(x) \geq x$ (1)

- Με $x > 0 \Rightarrow \frac{x}{f(x)} \leq 1 \Rightarrow \frac{x}{f(x)} - 1 \leq 0$

Οπότε $f'(x) - 1 \leq 0 \Rightarrow (f(x) - x)' \leq 0$, έστω g , με $g(x) = f(x) - x$
 g συνεχής στο \mathbb{R} , $g(0) = 0$ και $g \searrow$ στο $[0, +\infty)$, άρα $g(x) \leq 0$

οπότε $f(x) \leq x \stackrel{(1)}{\Rightarrow} f(x) = x$, για κάθε $x \in [0, +\infty)$

- Με $x < 0 \Rightarrow \frac{x}{f(x)} \geq 1 \Rightarrow \frac{x}{f(x)} - 1 \geq 0$

Οπότε $f'(x) - 1 \geq 0 \Rightarrow (f(x) - x)' \geq 0$, έστω φ , με $\varphi(x) = f(x) - x$
 φ συνεχής στο \mathbb{R} , $\varphi(0) = 0$ και $\varphi \nearrow$ στο $(-\infty, 0]$, άρα $\varphi(x) \leq 0$

οπότε $f(x) \leq x \stackrel{(1)}{\Rightarrow} f(x) = x$, για κάθε $x \in (-\infty, 0]$

Τελικά $f(x) = x$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$

Χ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ